

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Kabinetsappreciatie uitbreidingspakket 2022

TER BESLISSING

Datum

03-11-2022

Onze Referentie

MinBuza-2022.412

Opgesteld door

Uiterlijk bij

03-11-2022

Plandatum/Deadline Kamer

11-11-2022

Binnengekomen op

12-10-2022

Aanleiding

Publicatie jaarlijkse uitbreidingspakket Europese Commissie op 12 oktober jl. en 2 aanbevelingen van de Commissie inzake Kosovo en Bosnië en Herzegovina; alleen voor deze twee landen besluiten voorzien. De nieuwe kandidaten (OEK, MOL, GEO) worden nog niet meegenomen in dit pakket.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met bijgaande kabinetsappreciatie van het pakket waarin tevens de kabinetsinzet t.a.v. besluitvorming over visumliberalisatie voor Kosovo en kandidaat-lidstaat-status voor Bosnië en Herzegovina is opgenomen. De inzet is conform de REA-notitie van 19 oktober jl.. De brief zal via de CoCo van 9 november op de MR van 11 november worden geagendeerd.

- Instemming met visumliberalisatie voor Kosovo op basis van een gedegen update van de Commissie, waarbij NL zal aandringen op voortdurende voortgang op het trackrecord in de strijd tegen georganiseerde misdaad, corruptie, terrorisme en migratie. Hierbij zal tevens aangedrongen worden op het aansluiten van Kosovo bij het EU-visumbeleid. Daarnaast zal de Commissie gevraagd worden te onderzoeken of de invoering gekoppeld kan worden aan implementatie van ETIAS
- Terughoudendheid t.a.v. het toekennen van kandidaat-lidstaat-status (KLS-status) aan Bosnië en Herzegovina vanwege de beperkte voortgang op de 14 hervormingsprioriteiten uit de opinie. Indien NL geïsoleerd komt te staan kan NL alsnog instemmen met het verlenen van KLS-status aan Bosnië en Herzegovina indien uit de raadsconclusies duidelijk wordt dat de opening van de onderhandelingen niet kan plaatsvinden voordat er duurzame voortgang is geboekt op *alle* 14 prioriteiten uit de opinie. Deze duurzame voortgang dient te blijken uit de analyse van de Commissie gebaseerd op duidelijke benchmarks en een eigenstandige NLse analyse, zoals gebruikelijk.

Kernpunten

- Uitgebreide kabinetsappreciatie over de voortgang in de (potentiële) kandidaat-lidstaten om recht te doen aan inzet coalitieakkoord (intensivering relatie Westelijke Balkan) en moties van de Kamer over noodzaak tot grondige monitoring van ontwikkelingen.
- EU-uitbreiding zal waarschijnlijk formeel besproken worden tijdens de RAZ op

18/11, met als doel in december raadsconclusies aan te kunnen nemen. De Europese Raad zal in december de consensus bevestigen.

Datum
03-11-2022

Onze Referentie
MinBuza-2022.412

Kosovo

- De Commissie herhaalt in het voortgangsrapport 2022, gepresenteerd op 12 oktober jl., de aanbeveling om Kosovo visumliberalisatie te geven, in lijn met de update van het rapport van de Commissie van 6 oktober jl. en voorgaande voortgangsrapporten sinds 2018. De Commissie stelt dat Kosovo voortgang heeft geboekt op rechtsstaatshervormingen en beschikt over een robuust raamwerk om corruptie aan te pakken, georganiseerde misdaad tegen te gaan, en migratie- en veiligheidsrisico's te mitigeren.
- De vorige CIE-update over visumliberalisatie Kosovo stamt uit 2018. Hierin gaf de CIE aan dat KOS voldoet aan alle vooraf bepaalde voorwaarden.

Internationale en diplomatieke belangen

- Internationale en diplomatieke belangen | Sinds 2018 is het onderwerp niet meer geagendeerd in Brussel. Met name het trackrecord op het gebied van corruptie zoals omschreven in het rapport, overtuigde destijds niet.
- Motie Piri van juni 2022 roept het kabinet op om op basis van een nieuw rapport van de CIE op zeer korte termijn een afweging te maken over visumliberalisatie voor Kosovo. Deze motie werd gesteund door alle coalitiepartijen en een aantal oppositiepartijen.

Bosnië en Herzegovina (BiH)

- Inzet in lijn met REA-notitie en uitspraken MP over KLS tijdens het debat over de ER op 18 oktober jl.
- In het uitbreidingspakket 2022 doet de Commissie de aanbeveling om KLS toe te kennen aan Bosnië en Herzegovina. Deze aanbeveling is vergelijkbaar met de aanbeveling die de Commissie deed t.a.v. Oekraïne en Moldavië in juni (KLS-status met een stappenplan).
- Deze aanbeveling is duidelijk gemotiveerd vanuit geopolitieke overwegingen: door de oorlog is het van belang om de landen in de Westelijke Balkan aan de EU te binden. De Commissie (Uitbreidingscommissaris Varhelyi) noemt EU-uitbreiding een geostrategische investering en heeft als inzet te onderstrepen dat BiH bij de Europese familie hoort en, door het toekennen van KLS-status, de formatie van de nieuwe regering een impuls te geven en de politieke impasse uit het verleden in de toekomst te vermijden. Tegelijkertijd benadrukt de Commissie dat de 14 prioriteiten gehandhaafd blijven en hier voortgang op moet zijn voordat de onderhandelingen kunnen starten.
- NLse positie was altijd dat er eerst voortgang moest zijn op alle 14 prioriteiten uit de opinie voordat er KLS toegekend zou kunnen worden. Dit is ook zo gecommuniceerd in de kabinetsappreciatie 2021 en daarvoor.
- Door het toekennen van KLS-status aan Oekraïne, Moldavië en perspectief aan Georgië in juni 2022, is de druk om het zelfde te doen voor BiH toegenomen.

Internationale en diplomatieke belangen

Toelichting

Kosovo

- Sinds 2018 is het krachtenveld t.a.v. visumliberalisatie van Kosovo wezenlijk gewijzigd en hebben bijna alle LS inmiddels een positieve grondhouding, mede vanwege geopolitieke ontwikkelingen. Ook niet erkennende landen,

hebben aangegeven zich wel constructief te willen opstellen. Desondanks worden zorgen breed gedragen op het terrein van migratie, veiligheid en georganiseerde misdaad.

- Met het aantreden van de regering Kurti in maart 2021 staat de EU hervormingsagenda weer centraal en is er een stap in de goede richting gezet om de voor visumliberalisatie benodigde hervormingen door te voeren.
- Voor NL is het van belang dat Kosovo, ook na het opschorten van de visumplicht, blijft voldoen aan de voorwaarden van de Roadmap. Indien dit niet langer het geval is, dan voorziet de EU-wetgeving in een noodremmechanisme waarmee visumliberalisatie (tijdelijk) kan worden opgeschort.

Bosnië en Herzegovina

- De Commissie onderbouwt de aanbeveling door te verwijzen naar de politieke verklaring van juni 2022 en de goed verlopen verkiezingen van 2 oktober jl. Daarnaast benoemt de Commissie een aantal (kleine) stappen op het gebied van wetgeving en verwelkomt de Commissie dat de dialoog na de maandenlange blokkade door de Republika Srpska weer is hervat. Tevens heeft Bosnië en Herzegovina de aansluiting bij het GBVB verbeterd (81%) en heeft het stappen gezet op migratiemanagement en de samenwerking met Europol en Eurojust.
- Tegelijkertijd lopen rechtsstaats-hervormingen achter en heeft de ER in juni opgeroepen om, als ultieme prioriteit, de constitutionele en electorale hervormingen af te ronden. Uit de gedetailleerde weergave van de hervormingsprioriteiten in het voortgangsrapport blijkt dat er, net als in voorgaande jaren, nauwelijks tot geen voortgang is geboekt op de meeste hervormingen.
- De stappen die Bosnië en Herzegovina moet zetten als het KLS-status krijgt bestaan wat de Commissie betreft uit een 8-tal hervormingen gedestilleerd uit de originele 14 prioriteiten uit de opinie. De nadruk zal in eerste instantie op deze hervormingen liggen. Pas wanneer alle 14 prioriteiten uit de opinie uitgevoerd zijn, zal de Commissie in staat zijn om de opening van de onderhandelingen met Bosnië en Herzegovina aan te bevelen, zo stelt de Commissie.

Datum

03-11-2022

Onze Referentie

MinBuza-2022.412

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Internationale en diplomatieke belangen